

ชื่อเรื่อง

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับ
ปริญญาตรี ของคณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
โดยอาศัยระบบต้นทุนกิจกรรม

ชื่อผู้วิจัย

นางสาวรัชนิชา บังเมฆ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของการคิดต้นทุนการผลิตบัณฑิต และวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวนักศึกษา โดยนำแนวคิดของระบบต้นทุนกิจกรรมซึ่งเป็นแนวคิดทางการบัญชีบริหารมาใช้ในการวิเคราะห์ ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการคิดต้นทุนการผลิตบัณฑิต และสร้างระบบต้นทุนกิจกรรมในสถาบันการศึกษาซึ่งจะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารในการปรับปรุงระบบการบริหารต้นทุน ควบคุมและวางแผนงบประมาณ รวมทั้งใช้เป็นวิธีการหนึ่งในการกำหนดราคาค่าเล่าเรียนของนักศึกษา การศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงของคณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในปีงบประมาณ 2547 วิธีต้นทุนรวมถูกนำมาใช้กับการวิเคราะห์ทั้งระบบต้นทุนกิจกรรมและระบบต้นทุนแบบเดิม ต้นทุนทางตรงซึ่งประกอบด้วยต้นทุนทั้งหมดของคณะธุรกิจการเกษตร จะถูกนำมารวมกับต้นทุนทางอ้อมซึ่งประกอบด้วยต้นทุนของหน่วยงานบริหารระดับมหาวิทยาลัยและค่าใช้จ่ายส่วนกลาง การศึกษาแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 เป็นการคำนวณต้นทุนที่คณะได้รับจากหน่วยงานบริหารระดับมหาวิทยาลัยและค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ขั้นตอนที่ 2 คำนวณต้นทุนตามระบบต้นทุนแบบเดิม และขั้นตอนที่ 3 การคำนวณต้นทุนตามระบบต้นทุนกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูลเวลาของบุคลากรในการทำกิจกรรมต่างๆ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกร่วมกับการสังเกตการณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารงบประมาณ รายงานทางการเงิน บัญชีแยกประเภท และระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนต่อหัวนักศึกษาเต็มเวลาเฉลี่ยต่อปีของคณะธุรกิจการเกษตรเท่ากับ 25,449 บาท จำแนกตามภาควิชาคือ ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร มีต้นทุนต่อหัวนักศึกษาสูงสุดคือ 43,442 บาท ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และสหกรณ์การเกษตร 20,553 บาท ภาควิชาบริหารธุรกิจและการตลาดการเกษตร 18,715 บาท และภาควิชาศึกษาทั่วไป 15,982 บาท ในส่วนของการวิเคราะห์ตามระบบต้นทุนกิจกรรม ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนพัฒนาการเรียนการสอน และ

การปรับปรุงหลักสูตรของภาคศึกษาทั่วไป มีต้นทุนกิจกรรมสูงสุด คือ 22,806,566 บาท ภาควิชาบริหารธุรกิจและการตลาดการเกษตร 22,529,629 บาท ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร 19,484,019 บาท ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร 17,201,237 บาท และกลุ่มต้นทุนกิจกรรมของกิจกรรมสนับสนุนการศึกษา มีต้นทุนกิจกรรมรวม 13,449,189 บาท ข้อเสนอแนะของการวิจัยเพื่อสร้างระบบต้นทุนกิจกรรมคือ ฝ่ายบริหารของคณะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการประยุกต์ระบบต้นทุนกิจกรรม วางแผนโครงการสร้างและพัฒนาระบบ แจ้งนโยบายให้บุคลากรทราบ อบรมให้ความรู้แก่บุคลากร แต่งตั้งทีมผู้เชี่ยวชาญรับผิดชอบออกแบบระบบให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบันการศึกษา และเมื่อระบบต้นทุนกิจกรรมถูกนำมาติดตั้งแล้วควรจะต้องมีการปรับปรุงสารสนเทศให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และควรมีการปรับเปลี่ยนระบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ซึ่งเมื่อมีการประยุกต์ระบบต้นทุนกิจกรรมขึ้นจริง เสนอแนะว่าควรจะมีทั้งระบบบัญชีแบบเดิมและระบบต้นทุนกิจกรรมประยุกต์คู่ขนานกันไป

Title	THE UNIT COST ANALYSIS OF UNDERGRADUATE STUDY IN FACULTY OF AGRICULTURAL BUSINESS AT MAEJO UNIVERSITY USING ACTIVITY-BASED COSTING (ABC) SYSTEM
Researcher	RATCHANEEYA BANGMEK

ABSTRACT

This research aimed to examine the patterns of how to calculate costs of producing graduates and analyze the unit cost in producing the undergraduate students by using the Activity-Based Costing (ABC) System. The results could be used as a guideline for compiling costs of producing the undergraduate students, conducting the ABC System of the University and supporting management decision-making to improve the cost management system, and to control and plan budgets. The ABC System could also be used to determine the institution fee. This study used the actual cost of Faculty of Agricultural Business in the budget year of 2004. The full costs were analyzed using both the traditional costing system and the ABC approaches. The costs were composed of direct cost which included faculty costs and indirect costs which include university administration costs and facility costs. This study divided data analyses into 3 stages: Stage 1 involved calculations of the university administration costs and facility costs that were then allocated to the Faculty; Stage 2 involved calculations of costs by using the traditional accounting system; and Stage 3 involved calculations of costs by using the ABC system. The research instruments were (1) questionnaires of teaching staff's time plan (2) in depth interviews and (3) observations. The secondary data were collected from the budget documents, financial reports, general ledgers and management information system. The quantitative data were analyzed for descriptive statistics. The results showed that the average cost per FTES (Full Time Equivalent Students) per year of the Faculty was 25,449 baht. In details, this average cost could be categorized following different departments as follows: 43,442 baht for the Agricultural Extension Department; 20,553 bath for the Economics and Agricultural Cooperatives Department; 18,715 bath for the Agricultural Business and Marketing Administration

Department; and 15,982 baht for General Education Department. Through the analysis of the ABC System, it was found that the activity cost of learning activity by the General Education Department which was the highest was 22,806,566 baht; 22,529,629 baht for the Agricultural Business and Marketing Administration Department; 19,484,019 baht for the Agricultural Extension Department; 17,201,237 baht for the Economics and Agricultural Cooperatives Department; and 13,449,189 bath for other supporting activities. The study suggested that in order to build the ABC System, the Faculty administrators must be aware of the application of the ABC System, planning how to use it, informing their staff the policies, training the staff and creating specific working. When the ABC System is installed, the organization must update the information and change the system according to the change of the education environment. Both the traditional accounting system and the ABC System, nevertheless, should be used as parallel.